

SINTEZA

privind obiecțiile, propunerile și recomandările din raportul de evaluare a calității și conformității proiectelor documentelor de politici publice
la proiectul Programului de dezvoltare a infrastructurii naționale de date spațiale pentru anii 2026-2030

Participantul la evaluare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat (Nr. 21/1-113-9322 din 19.08.2024)	1. Cu referire la Capitolul I. Analiza Situației, se recomandă revizuirea acestui capitol și sintetizarea informației în vederea menținerii elementelor și aspectelor importante ce sunt considerate esențiale pentru formularea viziunii și obiectivelor generale/specifice proiectului Programului. În forma prezentată, capitolul se limitează la constatări, fără a asigura identificarea problemelor prezente în sistem, fapt ce reprezintă scopul de bază al acestui Program. De asemenea, în acest capitol, se recomandă asigurarea comparabilității cu alte sisteme spre care tinde Republica Moldova, în special cu cele europene.	Se acceptă Capitolul I. Analiza situației a fost revizuit, cu accent pe următoarele elemente și aspecte: 1. Rolul și competențele AGCC ca autoritate responsabilă pentru coordonarea și dezvoltarea infrastructurii de date spațiale și relevanța capacității instituționale pentru implementarea Programului; 2. Evidențierea principalelor deficiențe majore ale infrastructurii actuale de date spațiale, precum capacitatea limitată de a furniza informații actualizate și interoperabile, finanțarea insuficientă și fragmentată, lipsa standardizării și dificultățile de integrare între bazele de date gestionate de diverse instituții, acces limitat al utilizatorilor la date spațiale (pct. 74–79); 3. Problema resursei umane. Lipsa acută de specialiști în geodezie, cartografie, teledetecție, SIG, precum și necesitatea formării și atragerii cadrelor calificate; 4. Probleme de finanțare și resurse. Se atestă finanțare insuficientă și fragmentată, precum și lipsa investițiilor în modernizare și digitalizare; 5. Constatări și concluzii din politicile anterioare: implementarea limitată sau parțială a măsurilor prevăzute. dificultăți în aplicarea cadrului normative și lipsa mecanismelor de monitorizare și evaluare; 6. Lecții învățate. Se reliefează importanța implicării active a tuturor instituțiilor furnizoare/utilizatoare de date, necesitatea de standardizare și interoperabilitate și

		necesitatea asigurării resurselor financiare și umane pe termen lung. Cu referire la recomandarea asigurării comparabilității cu alte sisteme spre care tinde Republica Moldova, în special cu cele europene, relevăm că proiectul Programului a fost completat prin includerea secțiunii Analiza celor mai bune practici internaționale (pct. 125–130), cu accent pe comparabilitatea cu Directiva INSPIRE și experiențele Croației, Poloniei și Țărilor de Jos.
	2. Se recomandă definirea problemelor, descrierea și evoluția acestora prin prezentarea de cauze, efecte, constatări, concluzii și lecții învățate din implementarea documentelor de politici publice în vigoare sau anterioare din sector. Opțional, pot fi menționate și descrise tehnicile prin intermediul cărora a fost efectuată analiza situației și identificate problemele.	Se acceptă. Proiectul a fost completat prin includerea, în Capitolul I <i>Analiza situației</i>, a descrierii problemelor sectorului, cu indicarea cauzelor și efectelor acestora (pct. 73.4, 74–79). De asemenea, au fost prezentate constatări și concluzii privind dificultățile întâmpinate în implementarea documentelor de politici anterioare (pct. 82–87), precum și lecții învățate (pct. 100–107). Cauzele structurale ale problemelor: deficiențe tehnice și instituționale, lipsa resurselor umane și a finanțării adecvate, fragmentarea cooperării interinstituționale, lipsa unei culturi organizaționale privind utilizarea datelor spațiale (pct. 82–107). Totodată, a fost menționată utilizarea tehnicii de analiză bazate pe evaluarea rapoartelor instituționale din domeniu. Suplimentar, în elaborarea analizei au fost utilizate metode consacrate, precum corelarea cu documente strategice naționale; evaluarea impactului și a tendințelor sectoriale; analiza comparativă cu structuri și proceduri din statele UE.
	3. În Program se vor descrie detaliat modul în care ar putea evolua problemele (proгноze) în situația în care Guvernul nu va interveni cu politici și măsuri (status-quo).	Se acceptă

		Capitolul I a fost completat cu secțiunea Posibilele consecințe în cazul neintervenției în soluționarea problemelor (pct. 118-119).
	4. În vederea identificării și formulării obiectivelor conform tipului de document de politici publice, se recomandă parcurgerea repetată a pct. 9 din Regulament și subcapitolului 5.6 din Ghidul Metodologic.	Se acceptă La elaborarea și revizuirea proiectului s-a ținut cont de cerințele stabilite la pct. 18 (conform numerotării ca urmare a modificării HG nr. 386/2020) din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, precum și de rigorile indicate în subcapitolul 5.6 din Ghidul metodologic.
	5. Se vor reformula obiectivele generale ale Programului, care vor reda viziuni generale și se vor concentra asupra prioritizării eforturilor în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale (de exemplu: pentru Obiectivul general 1, propunem următoarea reformulare „Crearea și consolidarea cadrului normativ pentru instituirea, dezvoltarea și sustenabilitatea Infrastructurii Naționale de Date Spațiale, asigurând alinierea la standardele internaționale și eficiența în gestionarea resurselor spațiale”).	Se acceptă Obiectivele generale au fost reformulate. Obiectivele și acțiunile din Program au fost structurate în trei obiective generale: obiectivul general 1. Dezvoltarea și consolidarea unei platforme naționale integrate pentru gestionarea datelor spațiale, care să garanteze interoperabilitatea și standardizarea informațiilor; obiectivul general 2. Eficientizarea accesului deschis și echitabil la date spațiale pentru toate părțile interesate: autorități publice, mediul academic, mediul de afaceri și cetățeni; obiectivul general 3. Promovarea cooperării eficiente între toate părțile interesate ale INDS și a schimbului de bune practici pentru utilizarea optimă a datelor spațiale.
	6. Totodată, în baza obiectivelor generale, se vor formula obiectivele specifice astfel, încât să corespundă principiului SMART (simplu, măsurabil, acceptabil, realizabil, fixat în timp).	Se acceptă Obiectivele specifice au fost revizuite și reformulate: Obiectivul specific 1.1 Revizuirea și actualizarea cadrului normativ național privind infrastructura datelor spațiale pentru alinierea la noile cerințe europene. Obiectivul specific 1.2. Crearea seturilor de date spațiale de către entitățile publice responsabile, în conformitate cu specificațiile tehnice naționale și europene.

		Obiectivul specific 1.3. Asigurarea unui cadru funcțional pentru crearea și actualizarea continuă a metadatelor pentru seturile de date spațiale de către toate entitățile publice responsabile. Obiectiv specific 2.1. Revizuirea și armonizarea metadatelor existente pentru asigurarea calității și interoperabilității, precum și completarea profilului de metadata pentru seturile de date spațiale nou-create. Obiectiv specific 2.2. Implementarea unui mecanism sistematizat pentru identificarea seturilor de date spațiale existente în format analogic și conversia acestora în format digital interoperabil, georeferențiat și armonizat cu standardele tehnice. Obiectiv specific 2.3. Armonizarea și dezvoltarea infrastructurii naționale de date spațiale prin alinierea seturilor de date și serviciilor de rețea la standarde. Obiectiv specific 3.1. Facilitarea schimbului de date spațiale între entitățile publice responsabile și asigurarea evitării duplicării acestora. Obiectiv specific 3.2. Creșterea nivelului de conștientizare a factorilor de decizie și a publicului larg privind importanța și beneficiile utilizării datelor spațiale în procesul decizional și în promovarea dezvoltării durabile.
	7. Capitolul V. Costuri, se va completa cu sursa de finanțare și se vor identifica subprogramele bugetare relevante obiectivelor și măsurilor de politici propuse, în conformitate cu Ordinul ministrului finanțelor nr. 209/2015.	Se acceptă Capitolul V. Costurile Programului a fost completat. Costurile aferente Programului sunt planificate din contul mijloacelor alocate în bugetul de stat pentru autoritatea coordonatoare/AGCC la Programul bugetar 69 „Geodezie, Cartografie și Cadastru”, subprogramul 6905 „Geodezie, cartografie și geoinformatică”, acțiunile căruia sunt în concordanță directă cu scopul propus al Programului și subprogramul 6901 „Politici și

		management în domeniul geodeziei, cartografiei și cadastrului” (pct. 222). Totodată, entitățile responsabile (conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 458/2017 pentru aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale), participă la instituirea și la promovarea infrastructurii naționale de date spațiale prin acordarea accesului la seturile și la serviciile de date spațiale deținute, precum și prin asigurarea descrierii acestora, cu asigurarea conținutului complet, calitatea și disponibilitatea datelor spațiale, a serviciilor de rețea și a metadatelor în limita bugetului alocat sau din alte surse legale (pct. 229).
	8. Este necesară descrierea detaliată a beneficiilor ce urmează a fi obținute în sectorul infrastructurii naționale de date spațiale ca urmare a implementării Programului, cu precădere în ceea ce ține de calitatea vieții cetățenilor, anticiparea și descrierea impactului în sectoarele conexe, acestea fiind fondate pe analize cantitative și/sau calitative.	Se acceptă Proiectul a fost completat prin includerea descrierii beneficiilor preconizate ce urmează a fi obținute în sectorul infrastructurii naționale de date spațiale ca urmare a implementării Programului (pct. 208- 215), cu accent pe impactul asupra calității vieții cetățenilor, precum și asupra sectoarelor conexe (urbanism, mediu, infrastructură, agricultură). Implementarea Programului va avea efecte pozitive semnificative pe termen mediu și lung, contribuind la: - Alinierea la standardele UE prin armonizarea cadrului normativ cu Directiva INSPIRE, ceea ce va facilita integrarea datelor naționale în geoportalul european și va asigura interoperabilitatea internațională. - Consolidarea cooperării interinstituționale, printr-un model organizațional clar, cu responsabilități bine definite și mecanisme de colaborare funcționale. - Acces mai bun la date spațiale de calitate, transparente și partajate între instituții, reducând costurile, evitând duplicările și sprijinind deciziile administrației publice.

		- Adoptarea standardelor internaționale (ISO, OGC), ceea ce va spori interoperabilitatea și va stimula dezvoltarea de aplicații și servicii inovative. - Accelerarea transformării digitale a sectorului public și creșterea utilizării tehnologiilor moderne (cloud, API-uri, platforme GIS), cu efecte directe asupra eficienței și transparenței instituțiilor. - Dezvoltarea resursei umane, prin adaptarea curriculei universitare și formarea unei noi generații de specialiști în date spațiale. - Beneficii pentru guvernare și economie: reducerea costurilor operaționale, creșterea eficienței instituțiilor, stimularea inovației și implicarea sectorului privat și a societății civile în utilizarea datelor spațiale. - Recunoaștere internațională, prin implicarea Republicii Moldova în inițiative europene și globale (ex. UN-GGIM), ceea ce va spori vizibilitatea și colaborarea internațională. - Astfel, Programul contribuie direct la digitalizarea administrației publice, creșterea transparenței, eficientizarea proceselor decizionale și promovarea unei guvernări participative și incluzive. De asemenea, Beneficiile sunt discutate la Cauza 3. Nivelul scăzut de înțelegere a INDS. Gradul redus de conștientizare privind importanța și beneficiile utilizării datelor spațiale (pct. 99) și la secțiunea Descrierea grupurilor vulnerabile (pct. 122).
	9. Se va indica expres, frecvența și perioada prezentării rapoartelor de monitorizare și a rapoartelor de evaluare intermediară și finală a Programului în adresa Guvernului.	Se acceptă Capitolul IX. Proceduri de raportare a fost completat. Rapoartele de monitorizare vor fi elaborate semestrial și se vor prezenta Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru până la 20 ianuarie (începând cu anul 2027) și 20 iulie a anului în curs, cu publicarea concomitentă a

	10. Se va prezenta după necesitate, legătura Programului cu alte documente de politici publice (aflate în curs de implementare sau în proces de elaborare, dezvoltate de către Agenția Relații Funciare și Cadastru) care abordează probleme conexe (ex: Programul de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național).	acestora pe site-urile web oficiale ale autorităților (pct. 241). Se acceptă Partea descriptivă a proiectului Programului a fost completată în acest sens, prin includerea secțiunii a 2-a <i>Descrierea modului în care Programul va contribui la atingerea obiectivelor din documentele de politici publice și documentele de planificare</i> (pct. 16-44) în capitolul I. Se atestă legătura Programului cu direcțiile prioritare și obiectivele specifice ale Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.954/2022, acțiunile din Planul de implementarea a Programului de dezvoltare a INDS pentru anii 2026- 2028 contribuind la realizarea acestora (obiectivelor din Strategie): 1) Obiectivul general 2. Sistemul statistic național fortificat prin sisteme de bună guvernare, cadrul legal și de reglementare comun, practici de confidențialitate și protecție a datelor pentru a asigura transparența și accesibilitatea datelor de interes public și pentru a crește încrederea publicului în date și utilizarea acestora Subsecțiunea 4. Direcția prioritară 2.4. Optimizarea procedurilor de producție statistică 2.4.1. Intensificarea colaborării cu deținătorii resurselor informaționale de stat și private pentru sporirea utilizării acestora în scopul producerii statisticilor oficiale. Identificarea și stabilirea de parteneriate pentru utilizarea de noi surse de date și metode de producere a statisticilor (ex.: Big Data, date spațiale, web scraping, machine learning etc.), cu potențial de completare sau substituie parțială a surselor statistice existente.
--	--	--

		2) Obiectivul general 3. Date de înaltă calitate, inclusiv seturi noi de date (oportune, relevante, fiabile, accesibile, dezagregate, coerente, comparabile la nivel internațional și armonizate cu cerințele Uniunii Europene), produse pentru a informa societatea și pentru a susține luarea deciziilor eficiente și implementarea politicilor publice, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă Subsecțiunea 3. Direcția prioritară 3.3. Optimizarea proceselor statistice prin modernizarea infrastructurii TIC a SSN 3.3.1. Evaluarea periodică a infrastructurii TIC a instituțiilor din cadrul SSN în vederea consolidării eforturilor de unificare și digitalizare a proceselor statistice în conformitate cu agenda de guvernare electronică și transformare digitală. 3.3.2. Dezvoltarea și menținerea sistemului informațional integrat în statistică (SIIS) bazat pe metadate al BNS în conformitate cu bunele practici în domeniu în baza evaluării cuprinzătoare a infrastructurii TIC existente și a experienței altor instituții de statistică. 3.3.3. Tranzitarea de la abordarea insulară de producție statistică, în care anumite domenii au propriile procese și arhitectură, la o abordare integrată (holistică), folosind metode comune în care procesele sunt partajate și reutilizate, pentru a restructura procesele de producție statistică, a îmbunătăți eficiența și a produce rezultate care să satisfacă mai bine nevoile utilizatorilor. 3.3.4. Utilizarea noilor metode și tehnologii pentru colectarea datelor, precum interviurile personale asistate de computer (CAPI), interviurile WEB asistate de computer (CAWI), interviurile telefonice asistate de
--	--	---

		computer (CATI), colectarea datelor cu utilizarea sistemelor informaționale geografice (GIS). 3.3.5. Gestionarea datelor geospațiale și schimbul de date ținând cont de bunele practici, precum prin intermediul interfețelor de programare a aplicațiilor (API) și a serviciilor de rețea (WMS, WMTS, WFS etc.). Subsecțiunea 4. Direcția prioritară 3.4. Extinderea accesului publicului larg la datele statistice oficiale 3.4.7. Crearea unui geoportal statistic pentru diseminarea datelor statistice integrate cu datele spațiale. Programul de dezvoltare a infrastructurii naționale de date spațiale este complementar și sinergică cu Programul de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023–2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 503/2023. Ambele documente de politici publice vizează modernizarea și integrarea proceselor de colectare, gestionare și diseminare a datelor, cu accent pe utilizarea tehnologiilor digitale și pe creșterea accesului public la date de calitate. Astfel, Obiectivul general 2 al Programului SSN, privind fortificarea sistemului statistic național prin guvernanță, confidențialitate și protecția datelor, se intersectează direct cu obiectivele Programului INDS, care urmăresc consolidarea cadrului instituțional și normativ pentru gestionarea și interoperabilitatea datelor spațiale. În special, Obiectivul specific 2.3 al Programului SSN – optimizarea procedurilor de producție statistică prin utilizarea de noi surse de date, inclusiv date spațiale – demonstrează legătura funcțională dintre infrastructura statistică și infrastructura de date spațiale, ambele fiind
--	--	---

		orientate spre îmbunătățirea calității și utilității datelor oficiale. Totodată, Obiectivul general 3 al Programului SSN, privind furnizarea de date de înaltă calitate, comparabile internațional și armonizate cu standardele UE, se sprijină pe dezvoltarea infrastructurii TIC și pe integrarea datelor statistice cu cele geospațiale. În acest sens, Obiectivul specific 3.3 prevede explicit crearea unei baze de date geospațiale și integrarea datelor statistice cu datele spațiale, ceea ce reprezintă un punct comun de acțiune cu Programul INDS. Implementarea acestui obiectiv va contribui la dezvoltarea serviciilor de rețea, interoperabilitate și utilizarea standardelor internaționale (WMS, WFS, API), toate fiind elemente fundamentale și pentru Programul INDS. De asemenea, Obiectivul specific 3.4 din Programul SSN – extinderea accesului publicului larg la datele statistice oficiale – prin crearea unui geoportal statistic pentru diseminarea datelor integrate cu cele spațiale, se aliniază cu obiectivele INDS de a dezvolta platforme digitale deschise și interactive, ce asigură transparență și accesibilitate sporită pentru cetățeni, mediul academic, autorități și sectorul privat. Prin urmare, există o coeziune și o complementaritate evidentă între cele două documente de politici publice Programul SSN și Programul INDS. Ambele contribuie la atingerea obiectivelor de transformare digitală a administrației publice, la consolidarea bazelor pentru elaborarea politicilor bazate pe dovezi și la integrarea Republicii Moldova în spațiul european al datelor.
--	--	--

	11. Structura documentului va fi ajustată în corespundere cu pct. 9 din Regulament, precum și conform listei de control privind structura Programului, expusă în Ghidul metodologic (de exemplu: Capitolul IV. Rezultat se va substitui cu Capitolul IV. Impact).	Se acceptă Structura documentului a fost ajustată corespunzător elementelor structurale enumerate la pct. 18 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică: Capitolul I. Introducere; Capitolul II. Analiza situației; Capitolul III. Obiective generale și obiective specifice; Capitolul IV. Impact și indicatori de monitorizare; Capitolul V. Costurile Programului; Capitolul VI. Surse de finanțare; Capitolul VII. Riscuri de implementare; Capitolul VIII. Autorități/instituții responsabile; Capitolul IX. Proceduri de monitorizare; Capitolul X. Planul de acțiuni
	12. Documentul se va completa cu „Capitolul Autorități/instituții responsabile”, ce va include informația privind autoritățile/instituțiile cu responsabilități de implementare și descrierea rolului fiecăreia în realizarea Programului, fapt ce va contribui și la eficientizarea procesului de raportare și monitorizare.	Se acceptă Partea descriptivă a fost completată cu Capitolul VIII. Autorități și instituții responsabile. Responsabilitatea principală pentru implementarea documentului aparține Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru. Totodată, acțiunile din Planul de implementare vor fi partajate și cu alte autorități centrale, instituții publice și întreprinderi de stat care au responsabilități pentru date spațiale, potrivit art. 5 din Legea nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale.
	13. Planul de acțiuni privind implementarea Programului, urmează a fi modificat/ajustat în conformitate cu prevederile pct.12 din Regulament: - Se va asigura că toate acțiunile sunt prioritare și reflectă reformele propuse în sector. Totodată, Planul de acțiuni va conține doar acțiuni care reflectă reformele propuse în domeniul dezvoltării infrastructurii naționale de date spațiale, fiind evitate acțiunile recurente sau intermediare care sunt executate	Se acceptă Planul de acțiuni privind implementarea Programului de dezvoltare a INDS pentru anii 2026- 2028 a fost revizuit și reformulat.

	lunar/anual de către autoritățile publice. Se va asigura sincronizarea acțiunilor din Program cu acțiunile din strategiile sectoriale de cheltuieli.	
	- Se vor revizui termenii de realizare și se va indica cu exactitate în format trimestru-an (de exemplu: „trimestrul I, 2025”). Pentru acțiunile cu caracter periodic se va indica termenul limită pentru raportare, iar indicarea perioadei (de exemplu: 2025-2029), se permite doar la acțiunile cu caracter permanent sau anual.	Se acceptă Termenii de realizare au fost rectificați
	- Se va sigura estimarea costurilor pentru acțiunile care nu au fost costificate și evitarea formulării de tipul: „Buget” și „Plan 2024”.	Se acceptă Au fost efectuate rectificările necesare
	- Costurile estimate urmează a fi corelate cu programele/subprogramele bugetare. De asemenea, se vor indica sursele de finanțare.	Se acceptă Pentru costuri au fost completate sursele de finanțare și subprogramele bugetare
	- Pentru a delimita instituțiile responsabile de implementarea Programului de alți actori cheie, Planul de acțiuni va fi completat cu o coloană suplimentară: „Parteneri”, care va include toate părțile implicate în realizarea obiectivelor Programului, cum ar fi: Consiliul INDS, Grupul de lucru privind partajarea datelor, Entități publice responsabile de seturi și servicii de date spațiale etc.	Se acceptă În conformitate cu Legea nr. 254/2016, datele spațiale sunt grupate în trei anexe și distribuite în 32 de categorii tematice, necesare pentru constituirea cu succes a unui mecanism de gestionare a datelor spațiale la nivel national. Hotărârea Guvernului nr. 458/2017 pentru aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, stabilește entitățile publice și seturile de date spațiale pentru care sunt responsabile. Majoritatea seturilor de date spațiale sunt în responsabilitatea a mai multor entități. Respectiv, la implementarea acțiunii legate de crearea unui set de date spațiale trebuie să participe fiecare entitate desemnată responsabilă pentru set. De exemplu, setul de date spațiale nr. 9 Arii naturale protejate de stat și zone de protecție este pus în responsabilitatea Ministerul Mediului, Agenția „Moldsilva”, Ministerul Culturii, Agenția Națională Arheologică, Agenția de Inspectare și Restaurare a

		Monumentelor. La caz, Ministerul Mediului va fi indicat ca autoritate/instituție responsabilă, celelalte autorități vor fi indicate în coloana Autorități/instituții coresponsabile. Coloana Parteneri va fi completată în cazul existenței suportului tehnic și financiar din partea partenerilor de dezvoltare și a donatorilor internaționali
	- Indicatorii de monitorizare vor fi reexaminați și concretizați, prin prisma corelării acestora cu acțiunile pe care le monitorizează și pentru a oferi posibilitatea constatării nivelului de realizare a acțiunilor/produsul/rezultatul obținut, conform termenului stabilit. În același timp, indicatorii de monitorizare se vor cuantifica astfel, încât să permită aprecierea măsurii în care sunt realizate acțiunile (de exemplu: Numărul de instituții asigurate cu sprijin prin întâlniri, ateliere de lucru, mail-uri, etc se va substitui cu 15 instituții asigurate cu sprijin prin întâlniri, ateliere de lucru, mail-uri”).	Se acceptă Indicatorii de monitorizare au fost reexaminați și concretizați,
	- Se va indica un rând nou, care va reflecta costul total estimat al Programului.	Planul a fost completat cu poziția Costul total.
	14. Programul urmează a fi completat cu detalii privind mecanismul de consultare publică a documentului, cine sunt părțile interesate și care a fost instrumentul de implicare a acestora la fundamentarea acțiunilor propuse (exemplu: focus-grup, masă rotundă, interviu, sondaj, chestionar, ședința grupului de lucru etc.).	Se acceptă Proiectul Programului a fost completat cu detalii privind mecanismul de consultare publică a documentului aplicat în procesul de elaborare (pct.238.1). În acest sens, părțile interesate au fost implicate pe tot parcursul elaborării documentului, inclusiv prin: - consultări tematice în cadrul Consiliului INDS și utilizarea expertizei acumulate prin Proiectul de Înregistrare și Evaluare Funciară (PÎEF), inclusiv recomandările raportului „Consulting Services to support NSDI Action Plan and Business Model Implementation” (MD-PSA-282238-CS-CQS); - organizarea a 6 ședințe ale Grupurilor de lucru (Grupul de lucru pentru partajarea seturilor de date spațiale și a serviciilor de rețea; Grupul de

		lucru tehnic pentru realizarea infrastructurii naționale de date spațiale; Grupul de lucru pentru ridicarea capacității în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale.) unde au fost prezentate și discutate propuneri privind obiectivele și acțiunile Programului; • solicitări adresate entităților publice responsabile de seturile de date spațiale, prin care au fost colectate opinii și comentarii asupra proiectului Programului și Planului de acțiuni; • realizarea unui sondaj prin chestionare adresat entităților responsabile de seturi de date, în vederea identificării problemelor, priorităților și soluțiilor pentru fundamentarea acțiunilor propuse; • consultări publice desfășurate prin intermediul platformei www.particip.gov.md și al site-ului oficial al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, la secțiunea „Transparența în procesul decizional”; • consultări tematice în cadrul Consiliului INDS și utilizarea expertizei acumulate prin Proiectul de Înregistrare și Evaluare Funciară (PÎEF), inclusiv recomandările raportului „Consulting Services to support NSDI Action Plan and Business Model Implementation” (MD-PSA-282238-CS-CQS). Pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate mai multe activități și ateliere menite să consolideze capacitățile instituțiilor responsabile de implementarea INDS și să faciliteze cooperarea interinstituțională: 17 ianuarie 2024 – AGCC a organizat workshopul de prezentare a Planului de comunicare al Programului
--	--	--

		INDS, cu participarea reprezentanților autorităților publice centrale și furnizorilor de date. 13 februarie 2024 – AGCC și INGEOCAD au desfășurat un workshop aplicativ pentru Studiul de caz nr. 1, axat pe standardizarea proceselor de gestionare a datelor spațiale. 14 februarie 2024 – a avut loc primul atelier cu furnizorii de date, dedicat creării și menținerii metadatelor, cu implicarea a circa 40 de participanți. 12 martie 2024 – au fost desfășurate două evenimente: atelier de instruire pentru furnizorii de date privind crearea și întreținerea metadatelor (17 participanți); atelier de evaluare a nevoilor industriei în utilizarea datelor spațiale (10 participanți). 13 martie 2024 – atelier privind Studiul de caz nr. 2, axat pe partajarea datelor statistice geospațiale, cu participarea a 5 instituții. 24 aprilie 2024 – atelier de lucru privind strategia de inovare în domeniul datelor spațiale, cu participarea a 10 experți din instituții relevante. 13 iunie 2024 – conferința „Date spațiale în Moldova – Accesibilitate, Beneficii și Oportunități”, la care au participat peste 75 de reprezentanți ai autorităților publice, mediului academic și sectorului privat. Prin organizarea acestor evenimente, a fost consolidat dialogul dintre entitățile responsabile de implementarea Programului, au fost identificate soluții pentru dezvoltarea infrastructurii de date spațiale și au fost promovate bune practici internaționale în procesul de interoperabilitate și digitalizare. Prin aceste instrumente, Programul a beneficiat de contribuția ministerelor de ramură, a instituțiilor publice și a întreprinderilor de stat cu responsabilități în domeniul datelor spațiale, precum și de expertiză internațională,
--	--	--

		asigurând un proces de fundamentare participativ și transparent.
	Copia raportului de evaluare a calității și conformității proiectului Programului pentru dezvoltarea infrastructurii naționale de date spațiale pentru perioada 2025-2029 și a Planului de acțiuni pentru anii 2025-2027 privind implementarea acestuia, se remite spre notificare Ministerului Finanțelor cu recomandarea expunerii opiniei privind resursele financiare planificate pe sector și prospecțiunile pe termen mediu și spre informare Ministerului Agriculturi și Industriei Alimentare, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Mediului și Biroului Național de Statistică.	Autoritățile în adresa cărora proiectul a fost remis spre informare nu au prezentat careva obiecții și propuneri.
Ministerul Finanțelor (nr. 05-17/186/1412 din 06.09.2024)	La proiectul hotărârii de Guvern La pct.4 se propune următoarea redacție: „4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anii 2025-2027 privind implementarea Programului pentru dezvoltarea infrastructurii naționale de date spațiale pentru perioada 2025-2029, se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri în bugetele autorităților/instituțiilor publice implicate, precum și din alte surse legale.” De asemenea, cu titlu de recomandare, se propune în proiectul hotărârii, cât și în tot cuprinsul Programului și a Planului de acțiuni, cuvântul „entitățile” la orice formă gramaticală de substituit cu sintagma „autoritățile/instituțiile”, la forma gramaticală corespunzătoare, în vederea corelării cu cadrul normativ.	Se acceptă Pct. 4 din partea dispozitivă a proiectului hotărârii de Guvern are următoarea redacție: 4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Programul menționat se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în acest scop în bugetele autorităților/instituțiilor publice implicate, precum și din alte surse, conform cadrului normativ. Cu referire la cuvântul „entități” concretizăm că acest termen se utilizează în documentul de politici în cazul când se referă la entitățile publice precum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 254/2016 privind infrastructura națională de date spațiale: a) autorități ale administrației publice centrale sau locale, alte autorități administrative centrale (inclusiv autorități administrative din subordine, servicii publice desconcentrate sau aflate în subordine, instituții publice în care o autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator) responsabile pentru seturile de date spațiale; b) instituții publice autonome sau persoane juridice de drept privat care, în limitele competențelor prevăzute

		de lege, prestează servicii publice ce includ activități și servicii specifice legate de datele spațiale; c) operatori de servicii și utilități publice sau de rețele edilitare care dețin rețele edilitare și competențe pentru operarea acestora, confirmate prin licență eliberată de autoritatea de reglementare din Republica Moldova în scopul prestării serviciilor comunale și necomunale, și care sunt responsabili de exploatarea, întreținerea, modernizarea, re tehnologizarea și dezvoltarea pe termen lung a acestor rețele. Pentru situația în care documentul de politici face referință la elemente din sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate, la programe și subprograme de finanțare se utilizează termenul „autorități/instituții”.
	La proiectul Programului Programul urmează să fie revizuit prin prisma Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020. Potrivit punctului 11, a Regulamentului menționat supra, partea descriptivă a programului are următoarea structură: introducere, analiza situației, obiectivele generale ale domeniului sau subdomeniului de activitate, obiectivele specifice ale domeniului sau subdomeniului de activitate, impact, costuri, riscuri de implementare, autorități/instituții responsabile și proceduri de raportare. Proiectul prezentat spre notificare, nu conține o bună parte a compartimentelor menționate.	Se acceptă Textul proiectului a fost revizuit și reformulat în concordanță cu cerințele expuse la pct. 18 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.
	La Capitolul „Costuri”, potrivit normei vizate (pct. 11, subpct. 6)) trebuie să cuprindă informația privind nu doar estimarea resurselor financiare, ci și a celor nonfinanciare, necesare implementării fiecărui obiectiv specific în parte, de asemenea	Se acceptă Capitolul Costuri a fost completat. Estimarea costurilor financiare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific separat pe ani și

	indicarea cheltuielilor planificate pentru perioada următoare, în conformitate cu prevederile Cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) și a cheltuielilor estimate care excedează CBTM la momentul aprobării programului și indicarea resurselor disponibile din partea partenerilor de dezvoltare. Capitolul urmează să cuprindă o informație relevantă, atât mai mult, estimarea costurilor financiare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific separat pe ani și sursa de finanțare concretă.	sursa de finanțare concretă sunt indicate în tabelul 13 și la pct. 223.
	La capitolul „Riscuri de implementare”, în procesul revizuirii Programului se vor descrie eventualele riscuri ce țin de constrângerile Bugetului de Stat, inclusiv măsurile de diminuare și/sau înlăturare a acestora.	Se acceptă Tabelul 15 Descrierea riscurilor și măsurilor de diminuare indică riscul legat de constrângerile Bugetului de Stat: Risc: Lipsa finanțării pentru dezvoltarea INDS în cadrul entităților publice responsabile și în sectorul academic. Măsuri de atenuare: -Identificarea surselor alternative de finanțare (granturi, parteneriate internaționale); - Integrarea priorităților INDS în documentele strategice naționale. Deci, un risc major în procesul de implementare a Programului îl constituie constrângerile Bugetului de Stat, cu o probabilitate medie, care pot limita resursele financiare necesare pentru realizarea acțiunilor planificate. Măsuri de diminuare/înlăturare: - Etapizarea investițiilor și planificarea acestora în funcție de disponibilitățile bugetare anuale; - Atragerea de resurse financiare externe, inclusiv din programe europene, parteneriate internaționale și proiecte de asistență tehnică; - Prioritizarea acțiunilor cu cel mai mare impact asupra dezvoltării infrastructurii naționale de date spațiale și a calității serviciilor publice;

		- Ajustarea calendarului de implementare în funcție de capacitățile financiare reale; - Implicarea parteneriatului public-privat pentru acțiuni ce permit cofinanțare sau partajarea costurilor.
	La Planul de acțiuni Planul de acțiuni urmează să fie revizuit prin prisma Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, și anume: În Coloana „Costuri de implementare”, costurile trebuie să fie cuantificate în dreptul fiecărei acțiuni, separat pe ani. Se vor exclude cuvintele „Buget” și „Plan 2024”.	Se acceptă Planul de acțiuni a fost revizuit și reformulat conform cerințelor stabilite la pct. 19 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, precum și prin prisma celor expuse de Ministerul Finanțelor.
	După coloana „Costuri de implementare” se va completa cu o coloană nouă „Sursa de finanțare”, care va cuprinde sursele bugetare interne și/sau sursele externe atrase de la donatori.	Se acceptă Planul a fost completat cu coloana „Sursa de finanțare”
	Ca remarcă, se solicită completarea cu un rând nou la finalul Planului de acțiuni, în care va fi indicat costul total pentru fiecare an în parte.	Se acceptă Costurile pentru implementarea Programului per obiective specifice și per an sunt indicate în tabelul 13 din partea descriptivă a Programului.
	În coloana „Autorități și instituții responsabile”, textul „entități publice responsabile de seturi și servicii de date spațiale” se recomandă de substituit cu autoritățile/instituțiile publice concrete, în caz contrar acțiunea indicată va rămâne doar la nivel de intenție.	Se acceptă În coloana „Autorități și instituții responsabile” sunt nominalizate autoritățile/instituțiile publice concrete.

Director General

Ivan DANII